

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST VE VÝUCE (PCGR)

Věra Vykoukalová
(vera.vykoukalova@tul.cz)

Metody rozvíjející čtenářskou gramotnost

Věra Vykoukalová
vera.vykoukalova@tul.cz

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST VE VÝUCE (PCGR)

Věra Vykoukalová
(vera.vykoukalova@tul.cz)

V dnešním semináři se dozvíte:

- co znamená RWCT a co je jeho cílem;
- kdo myšlenky tohoto programu rozšiřuje v České republice;
- co je to E-U-R;
- poznáte spoustu metod RWCT;
- uvidíte příklad dobré praxe, tj. jak to lze dělat;
- a některé metody si také vyzkoušíte 😊

RWCT

Reading & Writing for Critical Thinking, tj.

RWCT

Reading & Writing for Critical Thinking, tj.
Čtením a psaním ke kritickému myšlení

je...

RWCT

Reading & Writing for Critical Thinking, tj.
Čtením a psaním ke kritickému myšlení

je...

**komplexní vzdělávací program,
vzniklý v roce 1997 v USA,
který...**

RWCT

Reading & Writing for Critical Thinking, tj.
Čtením a psaním ke kritickému myšlení

je...

...je tvořen praktickými technikami a metodami.

vzniklý v roce 1997 v USA,

který...

RWCT

CÍLEM PROGRAMU je zavádět ve školách **AKTIVNÍ**
A EFEKTIVNÍ UČENÍ A VYUČOVÁNÍ zaměřené na

- ✓ **individuální** rozvoj každého žáka
- ✓ **mezilidské** vztahy a emoční inteligenci
- ✓ **radostný** postoj k učivu a vlastnímu životu
- ✓ nastavení potřeby **celoživotního** učení

RWCT

Reading & Writing for Critical Thinking. ti.

Cíle RWCT v českých školách AKTIVNÍ
A

**Program RWCT UČÍ UČITELE, jak při
čtení/poslechu textu mohou podporovat**

✓ **samostatné myšlení žáků**

✓ **kreativitu a tvořivost**

✓ **zájem o četbu**

✓ **čtenářskou gramotnost**

✓ **potřebu celoživotního učení**

V české republice tento program rozšiřuje
skupina **KRITICKÉ MYŠLENÍ, z.s.**
<https://kritickemysleni.cz/>

Úvodní strana O programu Naše kurzy ▾ Inspirace pro učitele ▾ Lidé

Úvodní strana O programu Naše kurzy Inspirace pro učitele Lidé Kontakty

© 2021 Kritické myšlení, z.s.

Pomáháme
školám
k úspěchu

✓ potřebu celoživotního učení

ČEŠTINA DOOPRAVDY

Návrh didaktického pojetí výuky vzdělávacího oboru
Český jazyk a literatura na 1. stupni ZŠ

Pomáháme
školám
k úspěchu

**Problém českého školství je, že
rádi učíme děti stejně, jako
jsme se učili my sami.**

Ondřej Hausenblas

**Ondřej Hausenblas, Hana Košťálová, Kateřina Šafránková
a další...**

Skupina pracuje s tzv. TRÍFÁZOVÝM
MODELEM UČENÍ: E-U-R

EVOKACE → UVĚDOMĚNÍ → REFLEXE

Evokace: Co již o tématu vím? Jak spolu jednotlivé informace souvisí? Jak by se s nimi dalo pracovat? ...

Uvědomění: Práce s novými poznatky, jejich ukládání do vlastních schémat, hledání souvislostí...

Reflexe: Sjednocení a utřídění informací, vyjadřování myšlenek vlastními slovy, výměna názorů ...

Příklady metod KM dle fáze E-U-R

Evokace

Brainstorming

Volné psaní

Myšlenková mapa

Výroky

Kostka

Klíčová slova

Vím –
CHci vědět-
Dozvěděl
jsem se)

Uvědomění

I.N.S.E.R.T.

Skládkové čtení

Podvojný deník

Otázky k textu

Zaměřené psaní

Literární dopisy

V.CH.D.

Řízené čtení s předvídáním

Reflexe

Kostka

Pětilístek

Grafická schémata

Výroky

Rozvinutá myšl. mapa

Evaluace

Autoevaluace

...a dnes si zkusíme...

Příklady metod KM dle fáze E-U-R

Evokace

Brainstorming

Volné psaní

Myšlenková mapa

Výroky

Kostka

Klíčová slova

Vím –
CHci vědět-
Dozvěděl
jsem se)

Uvědomění

I.N.S.E.R.T.

Skládkové čtení

Podvojný deník

Otázky k textu

Zaměřené psaní

Literární dopisy

V.CH.D.

Řízené čtení s předvíáním

Reflexe

Kostka

Pětilístek

Grafická schémata

Výroky

Rozvinutá myšl. mapa

Evaluace

Autoevaluace

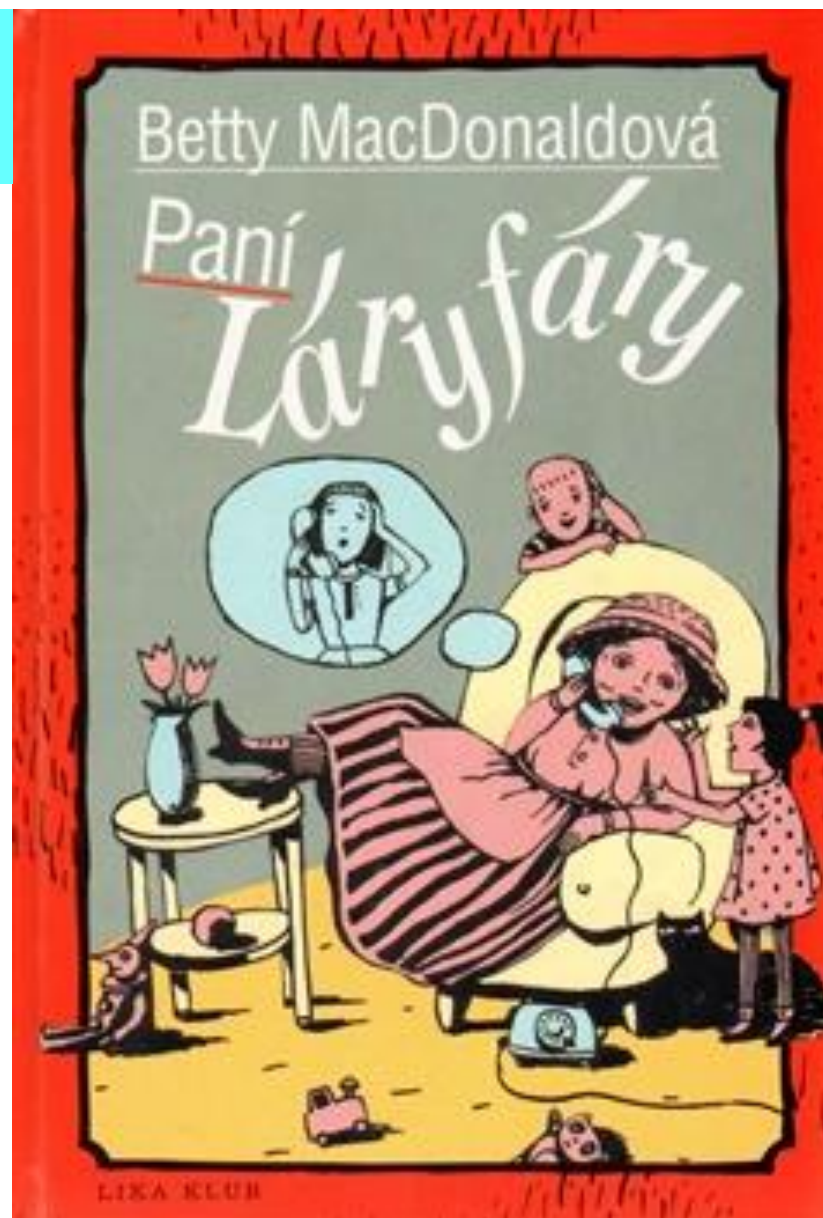
2. Čtení s předvídáním
3. Čtení s tabulkou předpovědí

HOTELOVÁ POHÁDKA

4. Skládankové čtení
5. Skládankové učení

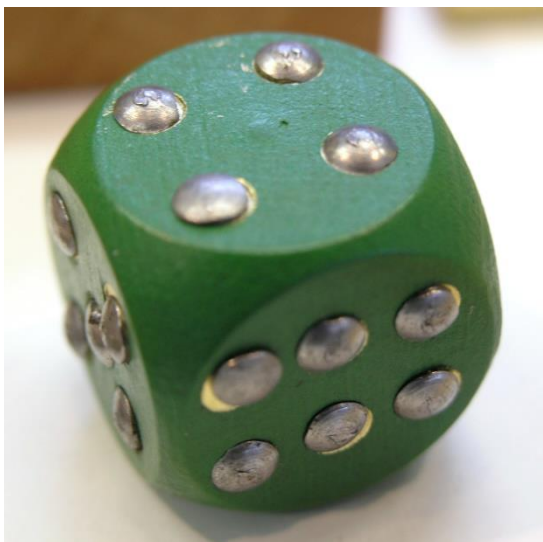
SKLÁDANKOVÉ ČTENÍ A UČENÍ

7. Kostka

METODA KOSTKA

1. Stručně popiš situaci na obrázku. Co se na obrázku odehrává?

2. Popiš atmosféru, vůně a zvuky na obrázku.

3. Z osob, zvířat nebo věcí si vyber hlavní/ho hrdinu/-ku.

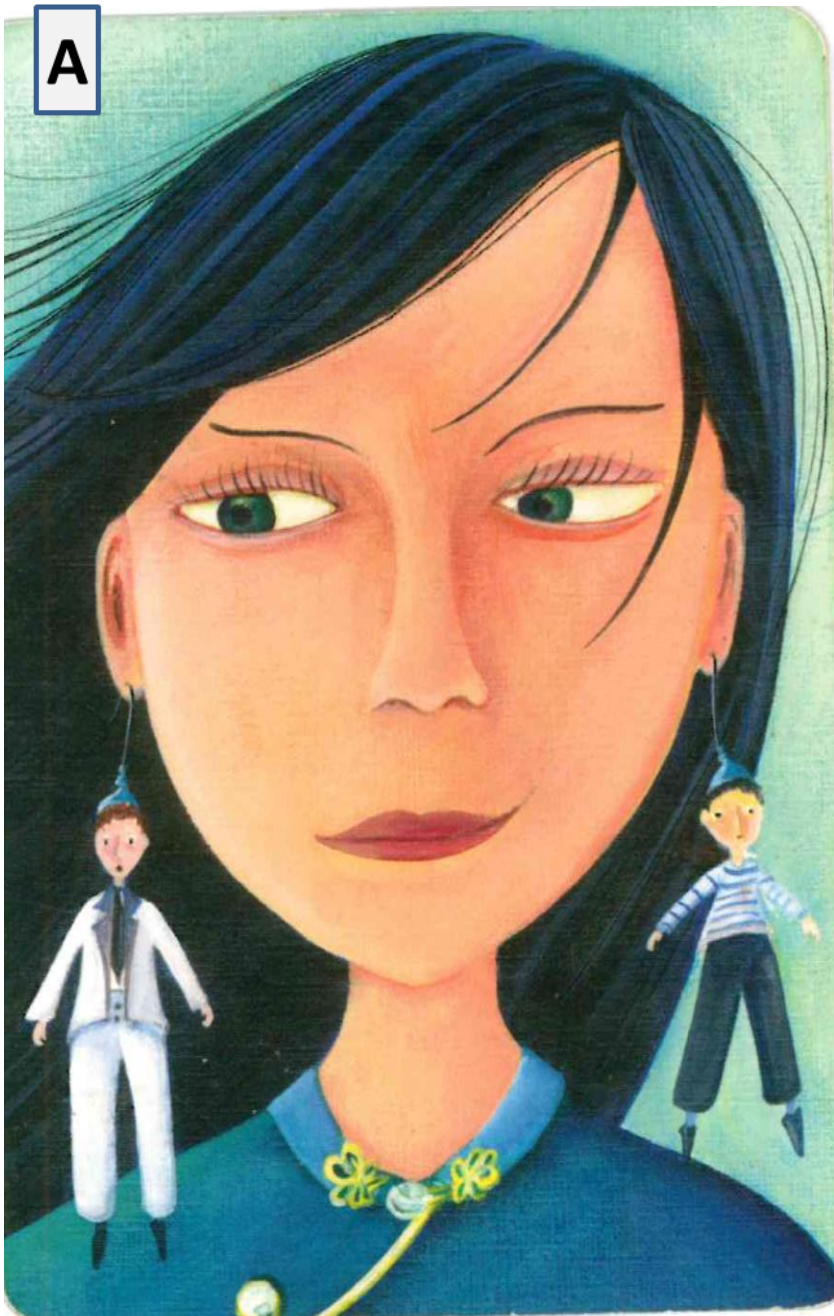
Napiš, proč sis ho/ji vybral/a. Napiš, jaký/-á je.

4. Napiš jakýkoli dialog mezi osobami/ zvířaty či věcmi na obrázku. Použij přímou řeč.

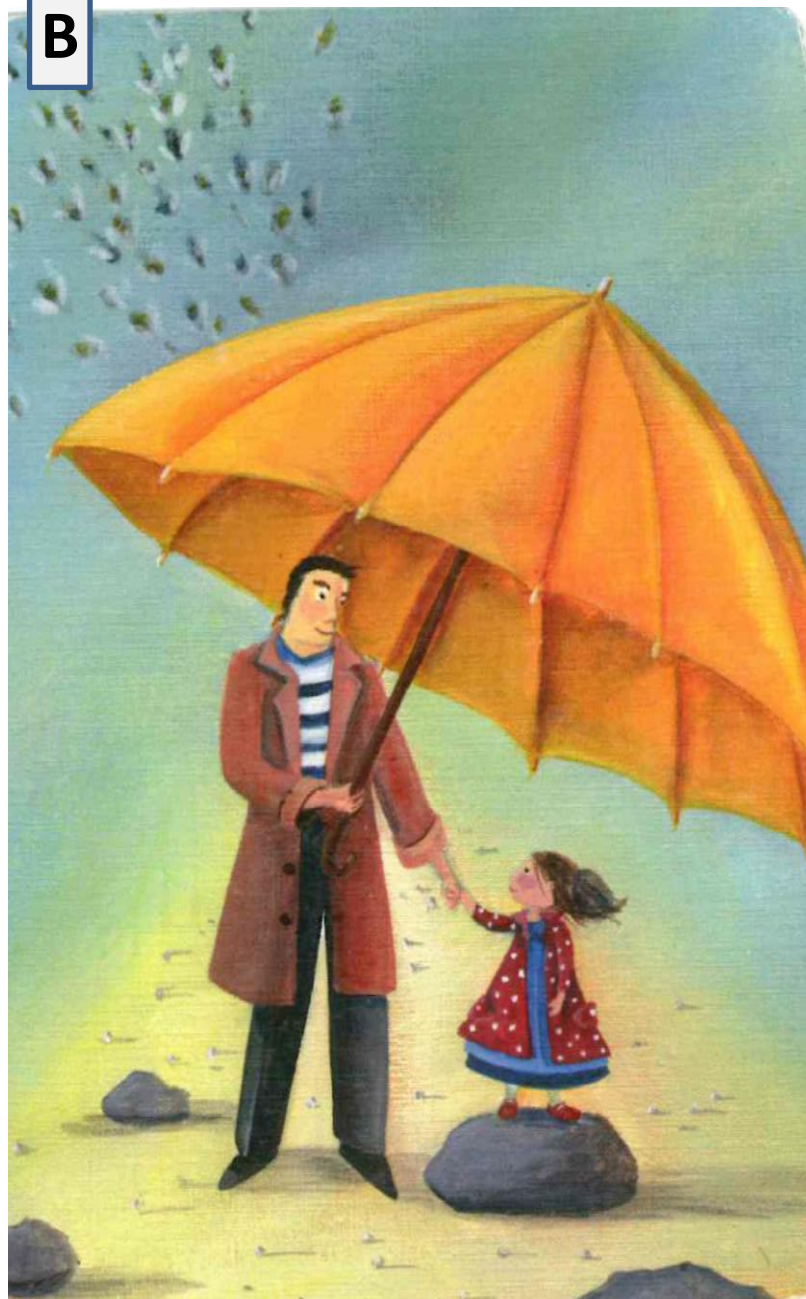
5. Vyber 1 osobu, zvíře nebo věc a napiš, jak se cítí a proč se tak cítí.

6. Připomíná ti situace na obrázku něco ze života (situaci, zážitek, příběh)?

A

B

Tabulka: Postup metody „Kostka“

1	Popište!	Jak to vypadá?	Podívejte se na námět zblízka, byť i jen vnitřním zrakem, popište, co vidíte? Barvy, tvar, velikost, rozměry...funkci apod.
2	Porovnejte!	Čemu je to podobné?	Srovnejte: Čemu se to podobá? Od čeho se to liší?
3	Asociujte!		Nač si při tom vzpomenete? Co Vám to připomíná? Dovoďte svým myšlenkám volně plynout. Mohou to být události, dojmy, zážitky, věci, lidé, místa.
4	Analyzujte! Analýza postavy / věci		Řekněte, z čeho to je, z čeho se to skládá, jak se rozvíjí. Pokud nevíte, zkuste si něco vymyslet. Zaměřte se na pocity, vztahy k ostatním postavám, k prostředí aj.
5	Aplikujte!	Jak to můžete použít?	Řekněte, s čím to souvisí, co byste s tím mohl/a udělat, jak byste stav mohl/a řešit. V čem vám / někomu to může pomoci? Jak?
6	Argumentujte! (Pro a proti)	Je to dobré? Špatné?	Zkuste zaujmout nějaká stanoviska. Použijte pro jejich obhajobu jakékoliv argumenty- logické, poetické nebo zkrátka jakékoliv.

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST VE VÝUCE (PCGR)

Věra Vykoukalová
(vera.vykoukalova@tul.cz)

Děkuji za pozornost

Webinář – Čtením a
psaním ke kritickému

Webinář – Čtením a
psaním ke kritickému

Webinář – Tvořivé
psaní – 8 hodin –